

Nr 522.

Av herr **Adolfsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 261, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, m. m.

I motion II:680 vid 1945 års höstriksdag i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 370 med förslag till uppbördsförordning, m. m. yrkas bland annat, att i uppbördsförordningen skulle införas bestämmelser om att inkomstbelopp, som blivit fastställt som erforderligt som existensminimum för inkomsttagaren och dem, för vilka han är försörjningspliktig, skall vara skyddat mot löneavdrag eller införsel. I förbindelse därmed föreslogs, att riksdagen skulle hos Kungl. Maj:t begära utredning och förslag för fastställande av vad som skall vara att anse som existensminimum.

I motiveringen för yrkandena framhölls bland annat, att ingen bestämmelse existerar, enligt vilken ett visst existensminimum automatiskt skyddas mot löneavdrag. Fortfarande var det blott fråga om en skälighetsprövning utan garanterad laglig rätt till ett visst belopp av lönen. Det påpekades vidare i motiveringen, att därest ej jämkning för vart och ett fall sker genom den lokala skattemyndighetens beslut, kan löneavdrag verkställas även för sådana inkomsttagare, vilkas lön ej medger täckning för mera än ett faktiskt existensminimum eller kanske ej ens täcker ett dylikt.

Tidigare kommunistiska riksdagsmotioner i samma ämne hade avslagits av riksdagen med motiveringen, dels att man ville avvakta resultaten av utredningar i närbesläktade ämnen, dels att man förutsatte att Kungl. Maj:t uppmärksammade frågan, varför särskild skrivelse ansågs obehövligen.

Beträffande motion II:680 år 1945 underströk bevillningsutskottet i sitt betänkande frågans vikt. Det hette på sidan 32 i betänkandet nr 65: »Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t ägnar uppmärksamhet åt frågan om erforderligt existensminimum vid löneavdrag och införsel. Denna fråga är särskilt under övergångstiden av stor betydelse.»

När nu Kungl. Maj:t i proposition nr 261 framlägger förslag till bland annat vissa ändringar i fråga om uppbördsförordningen och lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta, anmäler sig ånyo frågan om ett för skatteavdrag och införsel fredat existensminimum. Det torde emellertid, med hänsyn till vad som tidigare förekommit i detta ämne och särskilt med tanke på bevillningsutskottets ovan omnämnda förväntan, vara lönlöst att på nytt begära utredning

och förslag om sådant existensminimum. Resultatet av ett sådant förslag skulle nämligen sannolikt endast bli en förnyad hänvisning till att man förutsätter att Kungl. Maj:t ägnar frågan nödig uppmärksamhet.

Förslagen i proposition nr 261 innebära i vissa avseenden någon förbättring beträffande ovan berörda fråga. Införsel av ogulden skatt kan nämligen inte ske, därest sådan införsel skulle ta i anspråk även sådant belopp hos inkomsttagaren, som motsvarar vad som på orten bedömts som existensminimum. I departementschefens yttrande heter det emellertid också, att »så länge lokal skattemyndighet icke förordnat om befrielse från löneavdrag eller om nedsatt löneavdrag, må jämväl det belopp, som motsvarar existensminimum, tagas i anspråk för löneavdraget enligt uppbördsförordningen».

Även om man vågar förutsätta att bevillningsutskottets och riksdagens uttalade förväntningar beträffande frågan om existensminimum komma att infrias, bör redan nu allt göras för att eliminera de sociala skadeverkningarna av att ett för löneavdrag, beskattning och införsel fredat existensminimum ännu inte i lag fastställts. Som förhållandet nu är beror denna fråga främst på kommunerna och den lokala skattemyndigheten. I Kungl. Maj:ts proposition nr 261 har ej tillräcklig uppmärksamhet ägnats denna fråga, ty de sociala skadeverkningarna elimineras endast i ringa mån av bestämmelsen om att vid prövning om jämkning i eller befrielse från *löneavdrag* skall skattemyndigheten tillämpa samma normer som å orten i fråga tillämpas vid bestämmande av det belopp, som vid *införsel* skulle förbehållas vederbörande.

Så länge ett ur hälsosynpunkt godtagbart existensminimum ej i lag fastställts, bli de normer för skattefritt eller införselfritt existensminimum, som tillämpas på olika orter, mycket godtyckliga och mycket otillfredställande, eftersom de blott baseras på vederbörande skattemyndighets eller utmätningsmans bedömande. Men trots dessa lösliga och otillfredställande grunder kan avdrag i lön för löpande skatter ske, även om utmätningsman genom införsel för underhållsbidrag tagit så mycket i anspråk av den underhållspliktiges lön att av denna återstår endast täckning för ett existensminimum, som i regel icke är ur social eller hälsosynpunkt godtagbart. Trots att således i realiteten icke ens täckning för ett existensminimum återstår, skall löneavdrag verkställas. Ätminstone denna med hänsyn till de sociala verkningarna orimliga bestämmelse borde redan nu kunna revideras.

Uppbördsförordningen stadgar visserligen, att lokal skattemyndighet skall efter därom gjord ansökan från skattebetalaren kunna företa jämkning beträffande löneavdragets belopp eller helt befria skattebetalare från att erlagga löneavdrag. Emellertid anser undertecknad, att utmätningsmannen borde vid beslut om införsel av underhållsbidrag omedelbart meddela den lokala skattemyndigheten härom, varefter denna skulle vara pliktig att omedelbart och utan annan anmaning föreskriva den jämkning i eller befrielse från löneavdraget, som myndigheten med hänsyn till ortens normer för existensminimum anser motiverad.

Särskilt under det nya uppördssystemets första tid torde många skattskyldiga icke känna till jämkningsmöjligheten. Men även i de fall, då den skattskyldige känner till denna möjlighet eller blir upplyst därom och därför hos skattemyndigheten hemställer om jämkning, måste man räkna med en viss tidsutdräkt innan beslut hinner fattas och verka. Under denna tid måste löneavdrag ske, trots att återstående inkomst inte ens täcker vad skattemyndigheten på orten bedömt såsom minimum för täckning av vad den skattskyldige samt hans hustru och barn behöva.

Under uttalande av förväntan att riksdagens uttalade förhoppning om utredning och förslag rörande i lag fastställt och för beskattning, löneavdrag och införsel skyddat existensminimum snarast måtte infrias inskränker sig undertecknad till att i anslutning till proposition nr 261 föreslå,

a) att riksdagen måtte besluta, att då utmätningsman beslutar företa indrivning i inkomstgäres lön för underhållsbidrag, skall utmätningsmannen omedelbart underrätta den lokala skattemyndigheten härom, varvid denna utan ytterligare anmaning skall besluta om den jämkning i löneavdraget, som indrivningens verkställande motiverar;

b) att utskottet måtte utarbeta den lagtext, som ett bifall till yrkandet under a) kräver.

Stockholm den 16 maj 1946.

Gunnar Adolfsson.
